

играещо и поледено сърце изминават един действително перипетичен път. Ако в последното Ботево стихотворение измръзналото в скръб и безутешност *сърце* вече е неизбежна реалност („и студ, и мраз, и плач без надежда / навяват на теб скръб на сърцето“), у ранния Яворов суровата реалност на *сърцето* е употребена в качеството ѝ на романтическо клише: „сърцето му унило, поледено от тъга“ – „Домашна китка“ II; „сърце..., изстинало към всичко мило“ – „Сърце, сърце, смири се клето“.

В случая интригува не толкова възпроизвеждането на една готова поетическа формула, а затвърждаването ѝ, превръщането на спонтанно появилия се у Ботев признак в емблема на Яворовото *сърце*, както и твърде честото му прорастване в символичен белег („в гърди сърце унило / сякаш мъртво леденей“ – 1900; „ела и сгрей изстинало сърце“ – 1906; „ледено сърце“ – 1907; „рано в студ сърцето ми замръзна“ – 1907; „безчувствено оста сърцето младо“ – 1907). В този устойчив семантичен ред съзнателно пропуснахме стихотворението „Сфинкс“ (1906): в него символизирането на метонимията *сърце* е изключително последователно и настойчиво и освен това проблематиката на *сърцето* тук е най-близка до „Покаяние“. Именно паралелният прочит на двата текста би могъл да обясни парадокса *невиждащо-виждащо, нечуващо-чуващо, всезнаещо-вечно мълчащо сърце*. В открито парадоксалния образ поетът контаминира два репрезентативни мотива – *резониращо* и *обезчувствено сърце*. Разбира се, внушенията и въобще сугестивното въздействие на текста са извън механизма на пораждане на подобен парадокс и надхвърлят рамките му: *несепващото се, сам-само в света сърце* е един от дълбоко съкровенията Яворови гешалти, една от блестящите формулировки (не формули) на *нирвана* в неговата поезия. Само че характеристиката на лишеното от активност *сърце* – метонимия на застиналия в пасивност и съзерцание лирически субект – неслучайно се появява като по-